

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

психології, політології та

соціокультурних технологій

_____ Андріана КОСТЕНКО

_____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності,

освітньо-професійної програми «Менеджмент соціокультурної діяльності» на тему:

**«Інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності як інструмент
реалізації ідеї сталого миру в Україні»**

Здобувачки групи КД-01

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____
(підпис)

Марина ДАНІЛОВА

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник

Андрій ЛЕБІДЬ філос. наук, проф

_____ (підпис)

Суми – 2024

Зміст

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО МИРУ	7
1.1 Ідеї та концепція сталого миру	7
1.2. Маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги»	14
1.3. Культура як м'яка сила миру	20
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАХОДУ «КУЛЬТУРНА ПРОМОЦІЯ»	27
2.1 Аналіз заходу “Культурна промоція”	27
2.2 Вивчення впливу інституційних стратегій на формування сталого миру в українському суспільстві за допомогою заходу «Культурна промоція»	34
2.3 Оцінка ефективності та досягнень впроваджених інституційних стратегій у контексті ідеї сталого миру у просуванні заходу.	40
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	49
ДОДАТОК А.....	52
ДОДАТОК Б	53

АНОТАЦІЯ

Данілова Марина Едуардівна «Інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності як інструмент реалізації ідей сталого миру в Україні». Дипломна робота освітнього рівня – бакалавр. Спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності. – Суми 2024.

Дипломна робота присвячена дослідженню питання ролі інституційних стратегій культури та соціокультурної діяльності як інструмент реалізації сталого миру в Україні. Для досягнення мети дипломної роботи, у теоретичному розділі було розглянуто історію вивчення та концепцій ідей сталого миру, маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги» та культуру як м'яку силу миру. У практичному розділі здійснено аналіз заходу «Культурна промоція», вивчили інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності у просуванні заходу «Культурна промоція» та зроблена оцінка проведеного заходу.

Результатом дипломної роботи стало те, що без інституційних стратегій у розвитку культури та соціокультурної діяльності неможливо досягти успіху у просуванні ідей сталого миру, було розкрито яким чином у майбутньому як можна просувати захід «Культурна промоція» не тільки на Сумщині, а по всій Україні, виявлено особливості організації заходу в онлайн-форматі.

Ключові слова: *інституційні стратегії, культура, соціокультурна діяльність, сталий мир, онлайн-формат.*

ВСТУП

У сучасному світі ідея сталого миру стала не лише прагненням, але й важливою метою кожного суспільства. Це поняття не обмежується відсутністю війни чи конфлікту, але також включає стан гармонії, взаєморозуміння та взаємної поваги між націями, групами та окремими особами. Досягнення сталого миру вимагає не лише дипломатичних угод і міжнародних зусиль, а й активної участі громадян і розвитку культурних структур, призначених для підтримки мирного співіснування.

У сучасному геополітичному середовищі, що характеризується конфліктами та напругою на всіх рівнях, важливо розуміти, які конкретні кроки можуть допомогти побудувати стійкий мир. Інституційні стратегії розвитку культурної та соціокультурної діяльності можуть стати одним із ключових компонентів цих кроків, оскільки вони спрямовані на підвищення соціокультурного рівня та сприяння взаєморозумінню та взаємодії між різними групами.

Зокрема, розвиток культурних установ, які забезпечують мистецьку та культурну цінність, може допомогти зменшити соціальну нерівність і покращити освітні стандарти. Враховуючи потенціал культури для об'єднання різних соціальних груп, розвиток культурних установ може слугувати механізмом підтримки соціальної інтеграції та взаєморозуміння.

Крім того, важливою складовою інституційної стратегії є підтримка та розвиток креативних індустрій, сприяння економічному зростанню та створенню нових можливостей для молоді та інновацій. Це може відігравати ключову роль у розробці інноваційних та креативних рішень соціальних проблем, включаючи питання міжетнічної та міжрелігійної взаємодії, порозуміння та толерантності.

Іншим важливим аспектом інституційних стратегій є їхня роль у створенні простору для діалогу та обміну ідеями між різними культурними та соціальними групами. Це може допомогти розвинути спільні цінності та закласти основу для

спільних ініціатив у сфері освіти, культури та мистецтва, тим самим допомагаючи будувати стійкий мир.

Ще одним із ключових аспектів цих стратегій є їхня здатність впливати на формування суспільної свідомості та цінностей, які мають вирішальне значення для збереження миру та злагоди. Інституційні стратегії культурного розвитку відображаються в планах культурного розвитку та сприяють створенню культурних продуктів і заходів, які сприяють обміну досвідом і взаєморозумінню між різними культурними спільнотами.

Крім того, важливою складовою інституційної стратегії є сприяння вихованню та освіті громадян у питаннях культурної терпимості, взаєморозуміння та поваги до відмінностей. Це може створити сприятливе середовище для розвитку сталого миру та сприяти розумінню та прийняттю різних культурних ідентичностей.

У цьому контексті інституційні стратегії культурного розвитку та соціокультурної діяльності стають ключовими інструментами реалізації концепції сталого миру в Україні. Вони включають широкий спектр заходів, спрямованих на підтримку та розвиток культурних закладів, креативних індустрій, сприяння культурному різноманіттю та взаєморозумінню між різними групами суспільства.

Тому поглиблений аналіз інституційних стратегій розвитку культурної та соціокультурної діяльності є надзвичайно важливим для розуміння процесів, що відбуваються в суспільстві, та розробки ефективних заходів сприяння сталому миру в Україні.

Науково-дослідна робота з даної тематики є актуальною та важливою в умовах складності сучасної політичної ситуації в Україні та всьому світі. Інституційні стратегії розвитку культурної та соціокультурної діяльності можуть бути важливим інструментом у підтримці та просуванні мирних процесів, але їх ефективність потребує глибокого аналізу та обґрунтованих рекомендацій щодо подальшого вдосконалення.

Мета дипломної роботи проаналізувати роль інституційних стратегій у розвитку культури та соціокультурної сфери як засобу реалізації ідеї сталого миру в Україні за допомогою заходу “Культурна промоція”.

Об'єктом дослідження є інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності в Україні.

Предметом даної дипломної роботи є аналіз ролі інституційних стратегій у формуванні та реалізації ідеї сталого миру через розвиток культури та соціокультурної діяльності в Україні за допомогою заходу «Культурна промоція».

Завдання дипломної роботи:

1. Проаналізувати ідеї та концепції сталого миру.
2. Проаналізувати маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги».
3. Дослідити культуру як м'яку силу миру.
4. Проаналізувати захід «Культурна промоція».
5. Проаналізувати ефективність та досягнення запроваджених інституційних стратегій у контексті ідей сталого миру у просуванні заходу.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО МИРУ

1.1 Ідеї та концепція сталого миру.

Мрія про сталий мир завжди супроводжувала людство протягом усієї його тривалої історії становлення як єдиного цілого та суб'єкта історичного прогресу. Вона почалася з ідеї життя без війни, поваги до загальноновизнаних норм справедливості та миру як найвищої цінності зумовленої страшним досвідом ХХ століття. Питання досягнення миру залишається життєво важливим і в ХХІ столітті. Якщо ця можливість стане реальністю, людство матиме всі шанси досягти сталого миру, але в негативному сенсі «вічний мир на всесвітньому цвинтарі людства». Тому майбутнє сучасної цивілізації залежить від необхідності віднайти сенс ідеї миру як безумовної і найвищої цінності. Тому, як нагальний засіб збереження життя на землі, необхідно звернутися до концепції сталого миру, яка артикулює фундаментальні питання про умови і можливості досягнення миру і припинення війни.

27 квітня 2016 року Генеральна Асамблея і Рада Безпеки ООН ухвалили практично ідентичні резолюції щодо зміцнення миру, завершивши огляд миротворчої діяльності ООН в 2015 році. Це найбільш комплексні та амбіційні резолюції з цього питання. Це знакове досягнення окреслює новий порядок денний і підхід до розбудови миру. Країни-члени продемонстрували свою відданість зміцненню здатності ООН запобігати «виникненню, ескалації, продовженню і повторенню насильницьких конфліктів», усувати їхні першопричини і допомагати сторонам конфлікту припинити воєнні дії, щоб «позбавити майбутні покоління від лиха війни», як зазначено у першому реченні Статуту ООН.

Резолюції ввели термін «сталий мир», який, будучи назвою завершеного етапу становлення миру, надає йому більшої чіткості та ширшого змісту. У 1990-

х роках під терміном «миротворчість» в ООН здебільшого розуміли постконфліктне миробудування. Однак ця позиція змінилася у 2000-х роках з прийняттям Заяви Голови Ради Безпеки та подальшого рішення Політичного комітету 2007 року, в якому миробудування визначалося як діяльність, спрямована на запобігання виникненню, повторенню або продовженню збройного конфлікту. Ця позиція була підтверджена в преамбулі нових резолюцій, де зазначено, що «забезпечення сталого миру включає в себе діяльність, спрямовану на запобігання виникненню, ескалації, продовженню і повторенню конфлікту». На практиці сталий мир необхідно відрізнити від миробудування. Це не означає переосмислення відповідних ролей, обов'язків чи мандатів структур ООН. Скоріше, кінцевою метою підтримання і розбудови миру є зменшення ризику рецидиву насильницького конфлікту. Це можна розглядати як бажану мету, спрямовану на розвиток здатності та спроможності виходити за рамки врегулювання кризових ситуацій і негайного вирішення конфліктів. Вона дає можливість посилити увагу системи ООН до запобігання конфліктам, щоб усунути не лише симптоми, а й першопричини конфліктних ситуацій. Таким чином, концепція спрямована на вирішення проблем, які в іншому випадку можуть розпалити нові цикли конфліктів.

У нових резолюціях підкреслюється, що сталий мир є спільним завданням, яке має пронизувати всі три основні напрямки діяльності системи ООН на всіх стадіях конфлікту та в усіх його вимірах. Резолюції надають можливість посилити увагу та спроможність системи ООН запобігати насильницьким конфліктам, і держави-члени, організації громадянського суспільства та система ООН зацікавлені в тому, щоб скористатися можливостями, які надаються цими резолюціями. Сталий мир слід розглядати не як ребрендинг існуючої роботи, а як більш орієнтовану на практику комплексну концепцію запобігання насильницьким конфліктам, що передбачає усунення рушійних сил конфлікту, порушень прав людини та міжнародного гуманітарного права, а також глибинних першопричин конфлікту, включаючи різні види ексклюзії,

тимчасової дискримінації та маргіналізації, з новою силою, на основі спільного аналізу динаміки конфлікту та спільного стратегічного планування.

Спираючись на оновлену концепцію, Дорадча рада надала свої рекомендації навколо наступних трьох пунктів:

По-перше, необхідність об'єднати роботу ООН у сфері миру і безпеки, прав людини та розвитку за допомогою більш узгодженого підходу з боку головних міжурядових органів, кожен з яких повинен діяти з точки зору своїх обов'язків, передбачених Статутом ООН, а також з боку Секретаріату. Це ще один спосіб сказати, що нинішня фрагментація роботи організації повинна бути подолана або, принаймні, значно пом'якшена.

По-друге, визнати, що миробудівництво відбувається на всіх етапах потенційного або реального насильницького конфлікту - до, під час і після. Отже, ООН має суттєво змістити фокус своєї діяльності з управління насильницькими конфліктами на їхнє попередження.

По-третє, хоча стратегії і політика формуються в штаб-квартирі ООН, реальна робота з підтримання миру відбувається на місцях, на національному і субнаціональному рівнях. Для цього важливо сприяти широкій та інклюзивній національній відповідальності в кожній ситуації.

Однак, деяке занепокоєння викликає той факт, що досі тривають дебати щодо того, що маєтись на увазі під «сталим миром». В резолюціях достатньо чітко прописано, як підтримувати політичні рішення і конкретні дії з боку системи ООН, але все таки, бракує більш узгодженого і чіткого визначення, під яким міг би підписатися кожен. Це не дивно, якщо розглядати процес досягнення консенсусу щодо конкретних текстів у великих багатосторонніх організаціях. Очевидно, що менш чітке визначення відображає той факт, що резолюція є результатом тривалих переговорів різних делегацій, які також відрізнялися в тому, як свої уряди інтерпретували термін сталий мир, і що він означає для них. В цьому немає нічого надзвичайного, що б повинно було викликати занепокоєння. Зміст і суть резолюцій щодо сталого миру пропонують Секретаріату ООН і державам-членам безліч загальних і конкретних вказівок

щодо того, як діяти в рамках того, що Генеральна Асамблея вирішила назвати «Розвитком миробудівництва Організації Об'єднаних Націй», а Рада Безпеки – «Постконфліктним миробудуванням».

Насправді, можна стверджувати, що зосередження уваги на визначенні «сталого миру» є відволікаючим маневром, коли загальні керівні принципи дій не ставляться під сумнів. Важливою є суть резолюції, і її політичні наслідки є цілком зрозумілими.

Дебати, що тривають, приховують дві групи проблем, які продовжують підживлювати дискусію. Перша - це те, чи є «сталий мир» універсальною метою, чи стосується лише країн, схильних до конфліктів. Друга, можливо, більш серйозна, оскільки відображає тривалі підозри з боку різних країн-членів ООН щодо непередбачуваних наслідків серйозного ставлення до «сталого миру».

Перше занепокоєння можна легко розвіяти; насправді, держави-члени вже вирішили, що однією з універсальних цілей ООН в галузі сталого розвитку до 2030 року є «Сприяння побудові мирного та інклюзивного суспільства в інтересах сталого розвитку...». Можна заперечити, що «мирне та інклюзивне суспільство» - це не те саме, що «сталий мир», але ці дві концепції, безумовно, значною мірою перетинаються. Крім того, має сенс перетворити сталий мир на універсальну мету, оскільки, мабуть, жодне суспільство не застраховане від ризику переростання локальних невдоволень або суперечок у насильницький конфлікт, хоча очевидно, що суспільство з сильними та інклюзивними інституціями набагато краще підготовлене до уникнення таких подій. Крім того, в резолюціях щодо підтримання миру чітко визнається, що термін «слід розуміти в широкому сенсі як мету...». Серйозний крок у роботі ООН у напрямку запобігання конфліктам повинен мати універсальне значення та застосовуватися, навіть якщо на практиці фактичний початок насильницького конфлікту обмежений за масштабами.

Другою проблемою є те що деякі члени Ради Безпеки продовжують сприймати "сталий мир" як потенційне посягання Генеральної Асамблеї на сферу компетенції Ради - щось на кшталт проникнення через задні двері з метою

вплинути на результат обговорень. Інші члени Генеральної Асамблеї продовжують сприймати "сталий мир" як загрозу - як " безпекове обмеження розвитку", або, інакше кажучи, як нову форму домінування сильніших гравців над слабшими братами. Обидва ці підходи спрямовані в прямо протилежному напрямку від запропонованого зближення роботи трьох міжурядових органів і якщо їх довести до крайнощів, можна звести нанівець позитивні наміри, висловлені в резолюціях.

Варто зазначити, що традиція розглядати мир як найвищу цінність, а війну як його антитезу, почала систематично розвиватися Г. Гроцієм і була остаточно оформлена І. Кантом. У своїй праці «Про право війни і миру», Гуго Гроцій спробував систематизувати уявлення філософів про війну, посилаючись на Цицерона, який визначав війну як боротьбу за владу. Продовжуючи цей намір зрозуміти природу війни, Гроцій говорить про війну не як про дію, а як про стан буття, стан боротьби із застосуванням сили. Гуго Гроцій також одним з перших висунув ідею встановлення миру не лише в контексті християнських народів Європи, але й між усіма народами світу.

В історичному контексті ідея вічного миру виникла у зв'язку зі зростаючою загрозою війни для народів Європи. Воєнні роки змусили мислителів шукати шляхи запобігання військовим конфліктам, що призвело до розвитку гуманістичної традиції, пов'язаної з концепцією та проектом «вічного і справедливого миру» як антитези війни та насильству.

Філософія Канта стала важливою віхою на шляху до загального і справедливого миру. Спираючись на своїх попередників, Кант ніби підсумував розвиток європейської думки про мир і водночас надав їй абсолютно нового звучання. Найбільшим досягненням Канта було надання всеосяжної філософської легітимності ідеї вічного і всезагального миру.

Ця ідея постає у Канта як необхідний елемент його філософської системи. Мрія про загальний і вічний мир, моральне засудження війни й численні заклики до миру, миротворчі проекти і спроби їхньої реалізації набули у Канта цілком законного характеру. Аналізуючи саме поняття миру, він доводить, що воно

фактично збігається з поняттям права і разом з ним ґрунтується на моральному законі. Отже, вимоги миру постають у Канта як прагнення самого розуму, а вічний мир розглядається як продиктований цим розумом моральний обов'язок. Поняття миру, таким чином, набуває у нього значення філософської ідеї, яка органічно входить до його філософської системи. Єдність моральних, правових та політичних підстав і є головною особливістю Кантового обґрунтування ідеї вічного миру.

Проте не менш важливою для німецького філософа була проблема реалізації цієї ідеї. Важливе значення в цьому плані мали філософсько-історичні праці Канта, де він доводив об'єктивну необхідність вічного миру, продиктовану законами історичного розвитку людства, неминучість просування суспільства до такого правового стану, коли цей мир стає не просто побажанням, або велінням моральної свідомості, а й цілком реальною справою.

Головною працею, в якій він всебічно розглядає цю проблему, був його відомий трактат «До вічного миру». Написаний в часи наполеонівських війн в Європі, він, як і більшість праць такого роду, був написаний у формі проекту міжнародного договору, оскільки Кант, приєднуючись до своїх попередників, вважав, що мир має бути встановлений шляхом міжнародних угод. Мета ж Канта полягала в тому, щоб запропонувати такі статті договору, зі сформованими в них умовами, які б назавжди усували війну із життя європейських народів і забезпечували б не тимчасове перемир'я, а вели до сталого - вічного миру. Перша стаття формулює найважливішу вимогу до будь якого мирного договору. «Жоден мирний договір, не повинен вважатися таким, якщо під час його укладання таємно зберігаються підстави для майбутньої війни».

Отже, стан миру має бути запровадженим, і єдиний шлях до цього полягає в створенні громадянського суспільства. Тому не дивно, що одна з перших умов досягнення миру викладена Кантом у формі постулату: «Всі люди, що мають можливість впливати один на одного, повинні належати до якогось громадянського устрою». Конкретніше цей правовий устрій постає у нього як:

- устрій людей в межах одного народу за правом державного громадянства;
- устрій держав у їхніх відносинах одна з одною;
- устрій за правом всесвітнього громадянства.

Громадянський мир, який досягається таким чином всередині держави, має далі поширюватися і на відносини між державами. За Кантом, сусідні держави слід розглядати як індивіди, для яких природним є стан війни. І задля подолання цього стану, вони мають об'єднатися у якусь спільноту на кшталт громадянського суспільства. «Для держав, що мають намір вийти із протизаконного стану війни одна з одною, немає іншого засобу, ніж той, за допомогою якого окремі держави стають громадянською державою, а також об'єднуються в міжнародну систему держав». Така система, або добровільний союз, є основою міжнародного права, і лише в такому союзі кожна з держав може реально забезпечити свої права. Ця думка становить зміст другої дефінітивної статті, де сказано: «Міжнародне право мусить бути засноване на федералізмі вільних держав».

Підсумовуючи, можна сказати, що такий підхід у Канта пов'язаний з поступовим подоланням елементів природного стану, беззаконної свободи в державному і міжнародному житті і переходом до правового, громадянського стану. Хоча утворена після першої світової війни Ліга Націй, на прапорі якої було написано «вічний мир», не змогла досягти цієї мети - відвернути другу світову війну, людство не знайшло іншого способу запобігти майбутнім війнам, як створити Організацію Об'єднаних Націй. Історичний досвід подолання воєн, особливо досвід повоєнної Європи, потверджує висновки Канта, а саме те, що шлях до тривкого миру пролягає через створення союзу вільних і суверенних держав, у об'єднанні народів на засадах міжнародного права.

Незважаючи на всі перепони ідея права і так само ідея миру набирають дедалі більшого значення для людства, постійно спонукаючи його до відповідних дій. Кант вважає, що мир є моральною метою і обов'язком, до виконання якого людина покликана як розумна істота. Цей обов'язок вимагає від

неї шукати загального правового громадянського суспільства, в якому свобода одних узгоджувалася б із свободою інших. Але все це стає можливим лише за умов, що на політичній арені і справді діятимуть розумні, наділені розвинутою моральною свідомістю індивіди.

На жаль, у більшості своїй люди далекі від цього ідеалу. За своєю природою вони - егоїсти, що прагнуть до задоволення власних чуттєвих потреб, істоти, які живуть пристрастями і далеко не завжди керуються розумом. Кант розумів всю складність цієї проблеми і зазначав, що, на думку багатьох, навіть створення, а тим паче збереження правової держави або республіки потребувало б, щоб її громадяни були янголами. Що вже казати про міждержавні взаємини, де особливого значення набувають мовні, релігійні, культурні відмінності, які дають серйозні підстави до взаємної нетерпимості і ворожнечі.

1.2. Маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги»

Маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги» був створений на початку 2023 року за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проєкту «Маніфест сталого миру – стратегічний підхід». Автори цього документу є представниками українського громадянського суспільства, які вирішили його створити та у якому прописали покрокові дії України після перемоги та усіх країн задля того, щоб унеможливити наступну агресію.

До авторського колективу входить 23 автори, а саме:

- Ольга Айвазовська, голова правління Громадської мережі ОПОРА;
- Андрій Андрушків, молодший сержант ЗСУ, магістр теології;
- Костянтин Батозький, політолог;
- Микола Виговський, громадський діяч;
- Євген Глібовицький, директор аналітичного центру pro.mova;
- Ганна Гопко, голова правління Мережі захисту національних інтересів «АНТС», «Міжнародний центр української перемоги»(ICUV);

- Михайло Гончар, президент Центру «Стратегія XXI», головний редактор часопису «Чорноморська безпека»;
- Володимир Горбач, виконавчий директор Інституту трансформації Північної Євразії;
- Ярослав Грицак, професор Українського католицького Університету;
- Наталія Гуменюк, журналістка;
- Оксана Дащаківська, керівниця офісу Міжнародного фонду «Відродження» у Львові Орест Друль, редактор «Збруч»;
- Павло Клімкін, міністр закордонних справ України в 2014-2019 рр.;
- Ігор Коліушко, голова правління Центру політико-правових реформ;
- Олексій Ковжун;
- Олександра Матвійчук, голова Центру громадянських свобод;
- Масі Найєм, військовослужбовець Збройних Сил України, адвокат;
- Богдан Панкевич, співзасновник, член Політради Української Галицької партії;
- Святослав Павлюк, виконавчий директор Асоціації «Енергоефективні міста України»;
- Валерій Пекар, викладач Києво-Могилянської та Львівської бізнес-школи;
- Роман Романов, директор програми «Права людини і правосуддя», Міжнародний фонд «Відродження»;
- Тарас Стецьків, народний депутат України п'яти скликань;
- Олександр Сушко, виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження»;
- Дмитро Шульга, директор програми «Європа і світ» Міжнародного фонду «Відродження».

Також приєдналось до підписання на запрошення авторського колективу понад 52 людини, серед яких: громадські активісти, директори та представники фондів, письменники, журналісти, захисники та захисниці з лав ЗСУ, ветерани

російсько-української війни, правозахисники, ректори та викладачі вищих навчальних закладів, тощо.

Як говорять самі автори, то «Ми, автори цього маніфесту, представники українського громадянського суспільства, віримо, що втілення ідей цього документа унеможливить наступну агресію та забезпечить сталий мир в інтересах всіх народів, на практиці – не тільки в Західній, але й у Центрально-Східній Європі – реалізувати гасло «ніколи знову»».

Сам маніфест складається з двох розділів. У першому розділі «Відповідальність за війну» автори підкреслюють необхідність покарати росію за здійснену агресію проти України та українського народу, бо усі злочини, які здійснила та продовжує здійснювати росія є неприпустимими у сучасному й цивілізованому світі.

Окрім цієї проблеми, висвітлюється питання відшкодування завданих матеріальних та моральних збитків внаслідок російсько-української війни, що буде кроком до відновлення справедливості та мирного врегулювання конфлікту. На сьогоднішній день країна-агресор не усвідомлює своєї провини ні за початок війни, ні за скоєні злочини та не розуміє наслідки усього заподіяного. Через роками навіювані наративи населення РФ легко потрапляє під вплив місцевої пропагандистської інформації такої як – війська РФ здійснюють захист населення Донбасу, прирівнювання України до недійсної країни, бо українці та росіяни один цілий народ. Одним з злочинів, який здійснила росія проти України – це напад на суверенну державу з метою захоплення її території і встановлення повного контролю, знищення культурної спадщини та національної ідентичності. Наступний злочин – це здійснення й заклики до геноциду українського народу, що є наймасштабнішим злочином за час повномасштабного вторгнення. Тому росія повинна понести відповідальність за заподіяні збитки перед Україною.

Також звертається увага на необхідність ізолювати росію від все можливих міжнародних спільнот у зв'язку з порушенням міжнародного права та міжнародних відносин. Як зазначають автори, то це повинно відбуватися завдяки

санкціям та виключенням росії з міжнародних організацій, таких як: Рада Безпеки ООН, G20, Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва, Шанхайської організації співпраці, Євразійського економічного співтовариства, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Світової організації торгівлі, провідним членом Співдружності Незалежних Держав та Організації договору про колективну безпеку.

Окрім цього, маніфест сталого миру визначає про необхідність розробки стратегії виходу для росії, яка б дозволила країні згодом повернутися до міжнародного співтовариства як миротворча держава, яка заснована на принципах міжнародного права та поваги суверенітету і територіальної цілісності інших країн.

У другому розділі «Забезпечення сталого миру» йдеться мова про ряд заходів, які спрямовані на створення мирного майбуття та визначає ключові дії, які необхідно здійснити задля досягнення цієї мети.

Один з таких кроків це членство України в Європейському Союзі та НАТО, тому варто звернути увагу, що ці організації забезпечують як безпеку, так і економічний розвиток й дієвий механізм захисту прав людини. Вступ до цих міжнародних спільнот не лише захистить Україну від росії, але й стимулюватиме економічний зріст, створення й реалізація ряд реформ.

Також ключовим питанням є подолання стереотипів від російського впливу в західній політиці, бо вони можуть впливати на рішення міжнародних партнерів щодо підтримки України. Побудова ефективної інформаційної стратегії і її реалізація, та дипломатичне лобіювання є важливими елементом цього завдання, аби забезпечити Україні визнання серед міжнародних партнерів.

Деколонізація та подолання тоталітаризму в росії є необхідним етапом для забезпечення стабільності в країні. Оскільки за історію росії, в усіх її формах, вона не поважала права людини, не гарантує свободу розвитку своїм корінним народам та національним меншинам, яка використовує політику історичної пам'яті, громадські організації, церкву, суди, не для гарантування свободи та розвитку своїм громадянам, а для обґрунтування та підтримання тоталітарної

влади, агресивної зовнішньої політики та експансивного мілітаризму. Тому для того, щоб забезпечити стійкий мир в Європі росія насамперед повинна змінити політику до сучасних норм. По-перше, необхідно привести конституцію РФ до міжнародних стандартів. Це насамперед визнання правовладдя, визнання і дотримання міжнародних прав людини, децентралізація влади, створення дієвого механізму з боротьби авторитаризму, визнання зобов'язання росії перед іншими міжнародними організаціями. По-друге, необхідно привести лад у РФ у відповідність до її конституції. А це означає, що необхідно зробити поправки у федеративному договорі, відновити закріплені права людини, забезпечити вільного створення й функціонування партій, проведення виборів за участю міжнародних спостерігачів та з дотриманням певних принципів. По-третє, необхідне повне виключення з соціального життя ключових політичних діячів, які пов'язані з навіюванням та популяризацією путінського режиму.

Окрім вище зазначених проблем, автори маніфесту наголошують і про проблему деколонізації російської імперії та інформаційної політики. Подолати імперський режим можливо з усуненням нав'язаних наративів про «велику Русь» та «руським міром», бо саме ці гасла є ототожненням з політикою РФ, зверхністю росії над іншими державами. Окрім того, що необхідно викоринити століттями суспільно-нав'язану думку, необхідно провести ряд заходів. Наприклад:

- Притягнення радянської влади та путінського режиму до відповідальності за заподіяну шкоду усім державам ;
- Відновлення роботи «Меморіалу» та інших інституцій задля подальшого збирання інформації та проведення розслідувань злочинів радянської влади;
- Розкриття архівів радянських та пострадянських часів задля подальшого вивчення;
- Заборона використання будь-яких знаків та символів, які пов'язані з масовими злочинами росії та радянської влади;
- Проведення декомунізації пам'ятників, назв вулиць, міст, сіл;

- Зміна освітньої програми, аби уникнути подальшого прищеплення радянських та путінських наративів;
- Територіальний перерозподіл та зміна освітньої програми за відповідністю держави, яка входить до складу РФ. Тобто викладання історії, мови та культури неросійських народів обов'язковим для тих, хто проживає на їхній території;
- Сприяти відновленню та збереженню культури тих народів, які опинились під загрозою зникнення через імперський режим росії;
- Створити дієвий механізм роздержавлення медіа-активів РФ та громадянського нагляду за їх роботою;
- Ліквідувати Федеральне агентство у справах Співдружності Незалежних Держав, співвітчизників, що проживають за кордоном, та по міжнародному гуманітарному співробітництву як державний орган, що порушує Віденську конвенцію, слугуючи організацією дипломатичного прикриття для спеціальних служб та розвідувальних органів РФ;
- Ліквідувати фонд «Русский мир» як організацію, яка у своїй діяльності популяризує путінські та радянські наративи.

Роззброєння Росії є важливим елементом у зменшенні загрози війни та підвищенні стабільності у регіоні. Це може бути досягнуто через демілітаризацію та денуклеаризацію РФ, що забезпечить повне роззброєння росії та допоможе уникнути застосування ядерної зброї з боку росії. Демілітаризація має включати в себе ліквідацію військово-морської присутності у Чорному та Азовському морях, повна ліквідація приватних військових частин і створення демілітаризованої зони Північ-Південь на території РФ.

Одним із заходів, який забезпечить сталий мир це зміна світового енергетичного балансу та ресурсного підходу до економіки. Оскільки РФ використовує енергетику як зброю, то необхідно встановити обмеження її використання. росія, один із найбільших у світі виробників та експортерів енергії, часто використовує цей статус як інструмент політичного тиску на інші

країни. Обмежити використання енергії як інструменту політичного впливу можна за рахунок диверсифікації джерел енергопостачання, розвитку альтернативних джерел енергії та підвищення енергоефективності.

Застосування міжнародних угод і санкцій, спрямованих на обмеження використання енергії, як інструментів політичного тиску також може бути ефективним інструментом боротьби з такою практикою. Водночас важливо забезпечити, щоб такі заходи були пропорційними та не завдавали шкоди цивільному населенню та економіці країн, які можуть зазнати такого тиску.

Зміна енергетичного балансу та зменшення залежності від конкретних постачальників енергії також може сприяти зміцненню суверенітету та незалежності у відносинах з Росією та іншими країнами, які можуть використовувати енергетику як інструмент політичного впливу.

Маніфест сталого миру «Світ після нашої перемоги» був презентований за підтримки громадської організації «ОПОРА» та Міжнародного фонду «Відродження». Розповсюдження маніфесту "Світ після нашої перемоги" в таких різних містах України, як Полтава, Хмельницький, Черкаси, Чернівці, Ужгород, Івано-Франківськ, Одеса, Суми, Львів, Тернопіль, Рівне, Харків, Дніпро, є важливим стратегічним кроком у мобілізації громадської уваги до питань сталого миру.

Ця ініціатива свідчить про широкий інтерес та підтримку серед різних шарів населення України щодо питань миру та стабільності. Вибір міст з різноманітними соціокультурними та географічними контекстами дозволяє максимально залучити увагу до ініціативи та забезпечити її широку розповсюдженість.

1.3. Культура як м'яка сила миру

М'яка сила – це моральний авторитет наукових, технологічних, спортивних досягнень і творів високого мистецтва; привабливість гуманістичної ідеології; ефективна економічна політика та раціональна адміністративна система;

спокусливість популярної культури; симпатія до національної культури, традицій і поведінки. Дослідник Леслі Гелб у своїй роботі "Закони сили: Як здоровий глузд може врятувати американську зовнішню політику" стверджує, що м'яка сила зараз означає майже все.

У розвиток даного напрямку значний внесок зробив професор Гарвардського університету Джозеф Най, який у першій половині 90-х років ХХ століття ввів у науковий обіг поняття «м'яка сила». Д. Най стверджував, що практики надто довго віддавали перевагу концепції «політичного реалізму», покладаючись на «жорстку силу», що включало в себе військові та фінансово-економічні чинники. «Силою є здатність впливати на інших з метою отримання бажаних результатів. Якщо ви досягаєте цього примусом або за плату, я називаю таке «жорсткою силою» «Якщо ви досягаєте цього привабливістю, я називаю це "м'якою силою"», – пояснював Най. Окрім цього, дослідник також визначив три складові цього феномену, а саме: «культура держави, її політичні цінності (дотримуючись їх у внутрішній та зовнішній політиці чи ні) та зовнішні відносини (чи сприймаються вони як легітимні та морально обґрунтовані)».

Контекстуальний розум у зовнішній політиці – інтуїтивно- діагностична навичка, яка допомагає політикам узгоджувати тактику й цілі та формувати розумні стратегії. Представниками вражаючого контекстуального розуму можна вважати недавніх Президентів США: Джорджа Кеннеді, Рональда Рейгана та Білла Клінтона.

В великих державах потенціал «жорсткої сили» врівноважується «м'якою силою», позаяк в Україні потенціал «твердої сили» є набагато меншим від сучасної «твердої сили» Америки чи Китаю. Тому нам потрібно розвивати саме «м'яку силу», адже потенціал України у «м'якій силі» набагато більший від потенціалу «твердої». Збільшення «м'якої сили», а разом і підвищення авторитету у світовій політиці, можливе шляхом дотримання демократичних цінностей та популяризації національної культури.

Все вищезазначене, не виключає пріоритетність «твердої сили», тим паче коштом її пожертви на користь «м'якої». Адже «тверда сила», в тому числі й

економіка, є необхідною для високої цивілізації. Але й без розвитку «м'якої сили» – культури, моральності суспільства, економіка держави буде значною мірою страждати.

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну спричинило глибокі суспільні зрушення й призвело до наслідків, які виходять далеко за межі військового протистояння, оскільки це також і боротьба українців за існування власної культури. Систематичні спроби РФ стерти межі, а то й узагалі знищити українську культуру простежуються в навмисній руйнації ворогом історичних пам'яток, в тому як він розграбовує твори мистецтва та загалом знищує українську культуру. Окремою загрозою є русифікований цифровий простір, де значна кількість соціальних мереж і платформ насичена російськомовним контентом. Така поширеність російської мови спрощує поширення дезінформації, ворожої пропаганди та наративу в інформаційному просторі. Це створює й додаткові виклики для україномовного контенту в контексті глобальної конкуренції. Адже великий обсяг російськомовного контенту призводить до зменшення видимості української мови й культури в цифровому просторі та загрожує існуванню й розвитку українського продукту. Культура не лише об'єднує та укріплює національну ідентичність у часи потрясінь, але й слугує важливим компонентом для розвитку та відновлення українського суспільства.

Динаміка та нестабільність життя українців у повномасштабній російсько-українській війні 2022 року призвела до остаточної та тотальної переорієнтації в політичній, соціальній, науковій, культурній та мистецькій сферах. Українське суспільство протягом багатьох століть боролось та ментально поверталось до самого себе крізь імперську та радянську ідеології. А культура й мова були джерелом цього наміру. Це, як 100 років тому, так і зараз, допомогло в збереженні і просуванні української культури всередині країни, та поза її межами.

У цифрову епоху, коли культурні та політичні наративи часто формуються на онлайн-платформах домінуючими голосами, мова відіграє важливу роль у

різних проявах культурного спротиву, слугуючи засобом утвердження ідентичності та символом збереження культури. Популяризуючи український контент на YouTube та інших платформах, автори й споживачі не лише створюють якісний заміник російськомовному контенту, а й створюють унікальний український продукт, тим самим долучаючись до цифрового спротиву. Це не лише зміцнює почуття приналежності до спільноти, а й посилює відчуття національної та культурної ідентичності серед українців. Мовна стійкість, яку демонструють українці перед обличчям загрози, є не просто захисним механізмом, а й інструментом культурного протистояння, що сприяє формуванню колективної національної свідомості та зміцненню солідарності між народом.

Популяризація україномовного контенту також зменшує вплив російської пропаганди на наше суспільство. Ідея та просування так званого «русського міра» будується саме на популяризації та нав'язуванні образу «великої» російської культури. Вона націлена на знищення України як самостійної держави, легалізація воєнних дій та просування величності рф.

В демократичному суспільстві культура допомагає зберегти історичну пам'ять та правду, але у тоталітарному суспільстві, представником якого є росії, вона перетворюється на пропаганду війни та спотворення історичної справедливості. Навіть більше – на росії культура у багатьох проявах вже два століття є відображенням імперської суті їх нації.

Кремлівські пропагандисти та ліберали (так званих «хороших русских») небезуспішно намагаються зобразити у світі українську культуру як придатак чи відгалуження «русской». Тобто, або української культури як і українців не існує, або у кращому випадку – це вторинне похідне від «русского» явище.

Всупереч поширеній в соціумі думці, що культура поза політикою, «великая русская культура» навпаки – є політикою, адже завжди виконувала функцію камуфляжу для кривавих злочинів російської імперії. Що й не дивно, адже авторитарні режими традиційно використовують культуру як основний засіб пропаганди. А з фінансовими можливостями росії, цей вплив реально стає

зброєю масового ураження. Її ефективності сприяє ще й той факт, що дипломатичні й культурні традиції діалогу між Москвою і європейськими країнами стали й давні, адже всі вони тривалий час були імперіями і мали тісні династичні зв'язки. При цьому про існування України, не дивлячись на її тисячолітню, давнішу за московитську історію, до недавнього часу майже не знали, сприймаючи Київ як глухий хутір під москвою і «зону її законних інтересів».

Якщо розглядати культуру як зброю, самі собою ліквідуються критичні зауваження на зразок «не на часі ця ваша культура під час війни». Адже єдиним потужним антидотом масованій російській пропаганді може стати лише потужна промоція у світі української культури, як самодостатнього явища. Тобто необхідна боротьба не з наслідками, а причинами багаторічних успіхів російської пропаганди, яка, привласнюючи нашу багату спадщину, заперечує існування української культури. Реалізація цієї задачі повинна відбуватися не тільки через державу (хоча вона й має в цьому визначну роль), а й соціум повинен долучатися до цього.

Культура – це не те, що існує саме по собі, але й те, що постійно відтворюється суспільством як необхідна умова власного існування. Відтворення культури, як просте так і розширене, вимагає не лише активної участі людей, а й відповідних ресурсів, інститутів, організації, управління - усі ці й деякі інші процеси і форми утворюють те, що називається соціокультурною сферою життя суспільства.

Звертаючись до історичного минулого нашої країни, ми наново намагаємося пройти довгий шлях історично-культурного розвитку України, від патріархального домострою до проголошення незалежного статусу у світовій спільноту, аби відродити ту частину української культури, яка занепала під тиском історичних подій.

Для українців культура є одним з головних чинників національного відродження, подолання екологічної на соціально-політичної кризи та

збереження національної самобутності нашого народу та національних меншин, які населяють територію України.

Саме тому, наприклад, паралельно з активною допомогою нашим військовим на фронті, Фонд «Сучасна Україна» і багато інших реалізують різні ініціативи у сферах підтримки культури та культурної дипломатії. Говорячи про культурну дипломатію, мається на увазі не тільки захист спадщини від липких рук росіян, а й просування, культурну експансію України у світі, донесення до світу правди про війну, розв'язану росією.

На стадії запуску є цікавий модерновий проєкт Unleash Ukraine. Це популяризація української культури за допомогою Digital мистецтва. У нього є кілька етапів: створення інтерактивного парку DIGITAL ART PARK та проведення виставок DIGITAL ART UAUVERSE у різних країнах. Родзинкою проєкту є встановлення за кордоном 195 арт об'єктів української культурної спадщини, що буде виконано за технологією доданої реальності (AR). Будь-яка людина відсканувавши на телефон QR-код за допомогою AR-додатку побачить твори образотворчого мистецтва українських художників, скульпторів тощо, які інтегровані у навколишнє середовище.

Інший приклад – проєкт «Муралі сучасної України». В його рамках разом з відомими українськими та іноземними митцями створюється серію тематичних муралів на території України та в різних країнах світу, з метою популяризації української культури та головне - донесення українських месенджів до міжнародної спільноти.

Ніколи раніше в історії український голос не був настільки помітним на міжнародній арені. І звичайно, росії, прямо чи завуальовано, намагається цьому завадити. Один з завуальованих способів – помістити в культурний простір поряд з українцями так званих «хороших русских», навіть начебто опозиціонерів.

Але проблема полягає в тому, що вони часто виступають «за мир», але не проти війни яку розв'язала та веде їхня країна. То ж по суті – це намагання відчинити «вікно Овертона», з метою створення легкого шляху для повернення росії до визнання цивілізованим світом. Нашою ж задачею є - доносити до світу

правду, жодним чином не толеруючи російські ідеї, та продовжувати свою боротьбу.

Кожен виступ українця на міжнародній арені – це заклик про допомогу до світової спільноти. Тому ми фактично маємо вигризати зубами кожен культурний проєкт та виборювати право голосу на міжнародній арені для його реалізацію, з метою донести до світу правду про українську культуру і її незалежність від росії.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАХОДУ «КУЛЬТУРНА ПРОМОЦІЯ»

2.1 Аналіз заходу “Культурна промоція”

Було створено захід який має назву “Культурна промоція маніфесту сталого миру”. Він відбувався у форматі онлайн зустрічі.

Вибираючи формат заходу потрібно розуміти, що онлайн-заходи стали невід’ємною частиною сучасного суспільства. Вони мають широкий спектр переваг в порівнянні з традиційними офлайн-заходами і користуються популярністю у організаторів і учасників. Давайте детальніше розглянемо причини такої популярності, включаючи технічні, економічні, соціальні фактори.

Організація онлайн-івенту може залучити широку аудиторію та сприяти поширенню важливих ідей. Основна мета онлайн-заходу про маніфест сталого миру – підвищити обізнаність громадськості про принципи сталого миру та їх застосування в різних сферах життя. Серед конкретних цілей варто підкреслити, що він інформує про основні положення та декларації сталого миру, обговорює практичні кроки з декомунізації та залучає до діалогу міжнародних експертів, активістів та громадськість. Також важливо заохочувати активні дії та участь учасників декомунізації, заохочувати миротворчі зусилля та створювати мережу контактів між учасниками для подальшої співпраці.

Також формат онлайн зустрічі передбачає та запобігає проблеми з безпекою на сьогоднішній день, та може бути гнучким покращуючи комунікацію між людьми та ведучим заходу. Мультимедійні платформи, інтерактивні онлайн-інструменти та соціальні мережі надають нові можливості для створення більш привабливого та інтерактивного контенту, полегшуючи охоплення широкої аудиторії. Зручність участі в онлайн-івенту є важливим фактором. Людям не потрібно витрачати час на дорогу або шукати місце проведення заходу.

Учасники можуть приєднатися з дому, офісу чи будь-якого іншого відповідного місця. Також показувати себе чи ні на відео буде на розсуд самої людини, дозволяючи зручніше та просте сприймати та висловлюватись серед дискусією учасників. А запис та архівування подій допоможуть тим, хто не може бути присутнім у прямому ефірі, оскільки учасники можуть переглянути матеріал пізніше.

Онлайн-події значно знижують вартість організації заходів. Завдяки цьому є можливість заощадити велику суму грошей, оскільки не потрібно орендувати приміщення або надавати транспорт та житло спікерам та учасникам. Учасники також можуть скористатися відсутністю витрат на проїзд, проживання та харчування. Знижуючи вартість організаційних робіт, можна підвищити доступність заходу для широкого кола учасників, а також запропонувати більш низькі ціни на квитки і безкоштовне відвідування.

Використовуючи інтерактивні онлайн-інструменти, такі як опитування, вікторини та інтерактивні карти, можуть заохочувати аудиторію до участі та взаємодії. Це не лише сприяє ефективнішому навчанню, а й розвиває критичне мислення та дискусії. Інноваційні анімаційні технології відіграють важливу роль у просуванні концепції сталого миру. Вони не лише ефективніше доносять інформацію до ширшої аудиторії, але й забезпечують глибше розуміння та взаємодію з нею. Використання цих інноваційних підходів має вирішальне значення для створення більш свідомого та відповідального суспільства для сталого світу.

Візуальне мистецтво та цифрові медіа дозволяють представляти інформацію в зручній та інтерактивній формі. Це не тільки привертає увагу громадськості, але й заохочує людей краще розуміти та обговорювати підняті питання. Інтерактивні заходи забезпечують простір для активного обміну ідеями та відкривають нові перспективи соціального розвитку. Участь у плануванні та реалізації анімаційних заходів відіграє важливу роль у просуванні громадської діяльності. Коли люди відчують, що їхній внесок важливий, це підвищує

мотивацію брати участь у суспільному житті. Анімовані дії, що відображають суспільні потреби та інтереси, допомагають краще зрозуміти важливі питання і сприяють розвитку відповідальних і активних громадських позицій.

За місяць до самого заходу розпочалася підготовка до його проведення. З'явилися питання щодо організації різних завдань та способу їх виконання. Використання людських ресурсів, розробка афіши та рекламування, залучення аудиторії та вибір платформи через яку буде проводитися захід.

Як зазначалося раніше, формат онлайн-івенту дозволяє заощадити на людських та економічних ресурсах беручи організацію та проведення всіх робіт на себе.

До обов'язків організатора онлайн заходу входить:

- Організатор – розробка концепції заходу, написанням сценарію, вирішенням основних організаційних питань;
- Координатор – розробка розкладу та подальшого плану проведення заходу і людина яка відповідальна за всі конкретні зміни;
- PR-менеджер – проведення, розробка та організація саме реклами і просування заходу, зокрема написання рекламних та запрошувальних постів/афіши у соціальних мережах, брати інтерв'ю в учасників аналізуючи зворотній зв'язок учасників (SWOT-аналіз), а також передбачити слабкі сторони проекту і можливі ризики при його реалізації, проводить аналіз ефективності після завершення заходу.

Для рекламування та запрошення учасників має бути створена афіша, яка була розповсюджена через соціальні мережі та націлена саме на молодь Сумської області, бо саме молоде покоління є основою нашого теперішнього та майбутнього. І живуть десятки молодих людей які обожають Суми та роблять для цього міста неймовірно багато збираючи міф про цей регіон, популяризують його та покращують враження всієї України про наш регіон. Любов до України

та небайдужість людей до розвитку країни доказують два майдани та події повномасштабної війни. Фільм “Суми. Ми дали їм під дих” освітлював саме ці події і як люди саме реагували, працювали та захищали нас і нашу область.

Презентація заходу була проведена з використанням багатого візуального матеріалу. Це включало інфографіку, діаграми та ілюстрації, щоб допомогти учасникам легше розпізнати та зрозуміти складні концепції тематики сталого миру. Візуалізація сприяла кращому засвоєнню інформації, надаючи презентації динамічність і яскравість. Для створення та візуалізації всіх матеріалів було використано популярну платформу для графічного дизайну – Canva. За її допомогою легко та зручно розробити та реалізувати всі візуальні матеріали, що і було зроблено. В самих проектах Canva є можливість розробляти проекти спільно з іншими людьми в один час або спільно з штучним інтелектом який використовується в багатьох інструментах платформи.

Для зустрічі, проведення заходу, показу презентації було вибрано онлайн платформу Zoom. Оскільки захід буде проводитися в онлайн-форматі – обов’язково буде перевірятися правильна робота онлайн-платформи, тобто підключення до конференції та можливості самої платформи. Zoom – це популярна та зручна платформа для онлайн зустрічей завдяки тому що вона проста для користування і модерації та доступна на всіх пристроях що можуть під’єднатися до інтернету. Zoom може підтримувати сотні учасників на одній зустрічі одночасно, що робить її ідеальним варіантом для таких заходів. Люди вже давно звикли до користування такими платформами і їм буде зручніше знаючи їх функції та етикет онлайн зустрічей. Завдяки зручності в використанні, мобільності та можливості показу презентації та використання разом інтерактивної дошки для візуалізації питань та пропозицій було вибрано цей сервіс.

Важливим під час планування було також включення інтерактивного елемента в презентацію під час заходу. Це є важливим аспектом для залучення і підтримки уваги аудиторії. Для цього була використана функція Zoom, яка є

вбудована в сервіс – це інтерактивна дошка. Вона є зручним інструментом для співпраці та взаємодії між учасниками. Люди можуть візуально представляти свої думки, робити нотатки та малювати у реальному часу. Ця частина була не тільки додана до звичайної презентації, але й стала важливим елементом, який перетворив подію на інтерактивний діалог між ведучим та учасниками. Запитання аудиторії було ефективним засобом залучення учасників, що дозволило їм не тільки слухати, але й брати активну участь в обговоренні. Такий підхід сприяв створенню двосторонньої комунікації, в рамках якої учасники могли задавати питання і ділитися своїми думками та ідеями, і візуалізувати для кращого розуміння, що значно поглиблювало їх обговорювання питань і забезпечувало більш глибоку участь в обговоренні теми сталого миру.

Як виявилось, залучення аудиторії за допомогою інтерактивних сесій не тільки підвищує ефективність засвоєння інформації, і це важливо для учасників заходів. Такий підхід важливий для того, щоб зробити маніфест про сталий мир по-справжньому інтерактивним і динамічним заходом, що заохочує активну участь і діалог, і дає людям можливість висловлюватись та бути почутими а не просто відвідати онлайн лекцію. Це зіграло свою важливу роль.

Задля просування заходу та поширення серед мас було використано онлайн платформи та соціальні мережі (тематичні Telegram канали, Facebook та Instagram), що підкреслює значення сучасних комунікаційних каналів у розповсюдженні інформації та залученні аудиторії. Найважливішим серед цього був саме Telegram. Зі звичайного месенджера Telegram перетворився на величезну онлайн платформу для спілкування. Користувачі можуть створювати тематичні чати та висловлювати свої думки на різноманітні теми в окремих каналах, що робить Telegram потужним інструментом для розповсюдження інформації. Додатково для інформування тематики заходу та збір статистики зацікавленості різними питаннями було створено запрошення у вигляді гугл-форми. Використання гугл-форм для збору заявок дозволило зробити процес реєстрації більш зручним та доступним.

Другим підготовчим етапом є розробка концепції заходу. Основні завдання якої під час проведення заходу є:

- Презентація маніфесту сталого миру: Основна частина презентації повинна бути поділена на кілька розділів, кожен з яких охоплює конкретний аспект маніфесту сталого миру.
- Презентація щодо варіантів популяризації та збереженні культурної спадщини по Сумській області, що передбачає дискусію про вплив та розвиток культури нашої області. Презентація направлена на сучасну історію, про архітектуру та про те як зараз виглядають наші міста та села, і про патріотизм.
- Обговорення презентації з учасниками за допомогою інтерактивної дошки. Використання мультимедійних матеріалів - є перевагою в форматі онлайн-івенту та допоможе зробити презентацію більш динамічною та цікавою що розглядалося раніше. Кожен з учасників має можливість реагувати та висловлювати свою власну думку на кожен слайд. Це додає більшого інтерактиву в формат презентації.

Наступним етапом є розробка медіа-контенту та інформаційного забезпечення. Цей етап передбачає саме створення презентацій для показу під час заходу.

В наступному етапі здійснюється розробка сценарію та плану проведення заходу. Розписується детально послідовність проведення заходу та розклад (таб. 1) з створенням тексту виступу, вказаним часом, специфічними моментами, що супроводжують захід.

Таблиця 1.1

Розклад проведення заходу

11:00	Початок зустрічі та очікування підключення учасників до зустрічі
11:10	Презентація маніфесту сталого миру
11:25	Запрошення учасників до подальшого обговорення теми інтерактивною дошкою
12:00	Кава брейк
12:30	Презентація щодо варіантів популяризації та збереженні культурної спадщини по Сумській області
12:45	Обговорення та питання відповіді

Надалі вирішується питання щодо інформаційного забезпечення. На цій стадії підготовки відбувається розсилка повідомлень про проведення онлайн-заходу, запрошень на електронну пошту людей які пройшли форму опитування, публікування рекламних постів в соцмережах.

Обов'язково була проведена технічна перевірка. За 2 дні до початку заходу перевіряється дійсність посилання, надісланого учасникам. Перевіряється стан інтернет підключення місця з якого буде вестись конференція та стан звукового та відео-обладнання. Попередньо також перевіряється працездатність сервісів, чи не має технічних проблем з підключенням та використанням функцій Zoom та інтерактивної дошки. Це робиться для того щоб адаптуватися до специфіки самого онлайн заходу.

Захід було проведено 27 квітня 2024 року, на заході було присутньо 36 людей, що свідчить про високий рівень зацікавленості та залученості громадськості. Для подальшого аналізу було зібрано різні думки щодо питання сталого миру та впливу на подальший розвиток культури України та Сумської області під впливом воєнного стану.

2.2 Вивчення впливу інституційних стратегій на формування сталого миру в українському суспільстві за допомогою заходу «Культурна промоція»

Для України початок ХХІ століття – новий етап державного та суспільного розвитку та час пошуку відповідей на виклики, що були зумовлені зміною стратегією цивілізаційного поступу. Напротязі десятиліть відбувалося становлення української держави в умовах подолання старої траєкторії культурного руху. Ці проблеми вимагали урахування комплексу нових та принципово жорстко детермінованих обставин. Об'єднували вони в собі потребу розв'язання термінових проблем, насамперед – соціально-економічного характеру, спричинених стрімкою переміною суспільно-політичного ладу, а з іншого боку – усвідомлення й сприйняття нового політичного простору та осмислення й конструювання в майбутньому.

1 грудня 1991 року для України розпочався новий "соціальний час" - час, коли, за словами П. Сорокіна та Р. Мертона, "державна вибудовує свій період з певних значущих подій, що мають соціальні наслідки" [1, с. 116]. Основними характеристиками "соціального часу" є якість і регулярність. Вони визначають зумовленість майбутнього теперішнім. Іншими словами, розвиток суспільства жорстко детермінований стартовими умовами "соціального часу".

Для розуміння проблем і нюансів державних політичних прогнозувань та стратегій варто відокремити найголовніші фактори, що першочергово впливали на ці умови. Адже саме базові параметри нового соціального часу впливають на вектори розвитку та ймовірність динаміки, пов'язуючи майбутнє і минуле в органічне узгодження через сьогодні. Стратегія розвитку, яка б вона не була, ґрунтується на необхідності враховувати той факт, що майбутнє невід'ємно пов'язане з теперішніми явищами і, що найголовніше, закономірно впливає з них.

Розробка стратегії державного розвитку було ключовим завданням на етапі становлення Української держави. Не лише як послідовного, раціонального,

конструктивного й довгострокового плану дій, а й, передусім, - як світоглядного та стійкого до невизначеності умов феномену. Виконання цих умов забезпечує перетворення абстрактного в конкретне, а ідеального в реальне.

Розробка державної стратегії в період проголошення незалежності ускладнювалося впливом низки несприятливих факторів, визначальними серед яких були ті, що пов'язані з ціннісними трансформаціями.

Тривалий час Україна мала тривіальний і вульгарний образ у світі, часом невіддільний від російського. З 2004 року стало помітне увиразнення національної культури, поступове відмежування як від пострадянської, так і від російської масової культури, набуття власного обличчя з характерними рисами, але навіть це гальмувало процес упізнавання України у світі, через агресивну політику російської федерації та поширення нею неправдивої інформації про нашу країну. Наразі Україна є все більше упізнаваною у світі, хоч і досягнуто це дуже великою ціною та за несприятливих обставин, а наша символіка стає символом боротьби та незламності.

Актуальним зараз є посилення культурної присутності України у світі, встановлення діалогу та налагодження нових зв'язків, звернення до засобів культурної дипломатії, так званої «м'якої сили» зовнішньої політики. Під культурною дипломатією розуміють не лише інструмент вирішення певних зовнішньополітичних проблем, а й «дипломатію між культурами». У першому випадку культура виступає суб'єктом і слугує засобом для досягнення порозуміння через обмін культурними цінностями. У другому – культура є об'єктом дипломатії, тоді як дипломатія модерує міжкультурний діалог.

Сьогодні Міністерство культури та інформаційної політики України забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури, державної мовної політики, популяризацію України у світі та підтримку національного іміджу, інформаційного суверенітету України та інформаційної безпеки, у сферах відновлення та збереження національної пам'яті, мистецтв, охорони культурної спадщини, а також забезпечує реалізацію культурної політики у інформаційні, видавничій та медіа сферах.

Інституційні стратегії розуміються як різні політики, програми та ініціативи, спрямовані на підтримку і розвиток культурної діяльності, що сприяє досягненню сталого миру в Україні, як і в багатьох інших країнах, в цьому напрямку працює безліч урядових і неурядових організацій. Оцінка ефективності такої стратегії-важливе завдання, що дозволяє виявити плюси і мінуси існуючого підходу і виробити рекомендації щодо його вдосконалення.

Виклики і загрози, такі як збройний напад на Україну, тимчасова окупація частини української території окупаючою державою, демографічна криза, епідемічна ситуація і проблеми в сфері освіти, сильно вплинули на соціально-економічне становище держави і, як наслідок, на формування загальної національної самосвідомості, і в останні роки в регіоні, науці, культурі та регіонах сформувався єдиний національний патріотизм. Все це відбивається на розвитку демократичного суспільства. Росія проводить ідеологічну концепцію російського світу та просувала історію "братського народу" та "спільної історії та нерозривної єдності", російської мови, культури, православної віри і декомунізованого населення України. Проблема знищення населення як українців, особливо міжрегіональна, існує і вирішення її потребує постійних комплексних дій, спрямованих на досягнення довгострокових результатів у досягненні єдності українського суспільства шляхом подолання протиріч соціокультурного, мовного та регіонального характеру на європейському курсу.

Тому необхідно здійснити ряд заходів, спрямованих на подолання руйнівних постколоніальних і посттоталітарних наслідків у свідомості населення України. Важливим завданням у галузі формування національної та громадянської ідентичності України є поширення інформації про здобутки українців та їх внесок у скарбницю світової цивілізації, особливо в галузі освіти, науки, культури, мистецтва, спорту, бізнесу, а також підкреслення внесок корінних народів у боротьбу за національну незалежність і територіальну цілісність України, а також внесок громадян України.

Збройний напад окупаційної влади на Україну усвідомлює проблему підготовки фахівців у галузі розвитку національної та громадянської ідентичності України. Зокрема, наявність фахівців у цій галузі дозволяє створити ефективну систему освіти, метою якої є розвиток патріотичного та цивільного виховання населення.

В Україні для вирішення цих питань існує ряд урядових програм та ініціатив, спрямованих на підтримку культурного та міжкультурного діалогу. Один з важливих документів є «Стратегія державної політики у сфері культури на період до 2030 року», яка передбачає підтримку культурних ініціатив, спрямованих на зміцнення соціальної згуртованості і поліпшення культурного розмаїття та загальну підтримку культури України. Також зусилля та праця урядів, такі як «Український культурний фонд», «Інститут національної пам'яті», активно сприяють розвитку культурних заходів, які сприяють соціальній згуртованості та сприяють мирному співіснуванню різних культурних груп. Зокрема, проекти з цими ініціативами часто спрямовані на підтримку культурних заходів у районах, де існують конфлікти та соціальні суперечності допомагаючи та підтримуючи малі державні установи та їх процвітання.

Важливим фактором є співпраця з міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО, Європейський Союз. Спільні проекти, що здійснюються за підтримки цих організацій, дозволять Україні використовувати міжнародний досвід і ресурси для розвитку власної соціально-культурної діяльності.

Неурядовою, недержавною організацією (надалі НДО) вважається добровільне об'єднання громадян за інтересами, які не мають на меті отримання прибутку та встановлення влади. В Україні діяльність НДО регламентує Закон України «Про громадські об'єднання» від 2013 року. Такі об'єднання діють для задоволення та захисту законних соціальних, економічних, вікових, творчих, спортивних, національно-культурних та інших інтересів суспільства.

Недержавні громадські організації здійснюють свою діяльність на демократичних засадах, якими є добровільність членства та неприбутковість. Головними цілями та завданнями їхньої діяльності є:

- захист інтересів громадськості; сприяння реалізації громадських ініціатив шляхом усебічної підтримки професійних та громадських ініціатив;
- залучення широких верств громадськості до розбудови відкритого громадянського суспільства в Україні; розробка та реалізація громадських програм як своїми силами, так і у співпраці з державними та іншими організаціями;
- допомога іншим громадським організаціям у становленні та розвитку їхніх структур, інформаційна та початкова підтримка, надання різноманітних послуг організаціям;
- участь у програмах іноземних та міжнародних недержавних організацій, у проведенні міжнародних заходів відповідно до чинного законодавства України;
- самостійне здійснення різних видів інформаційної діяльності або спільно з іншими організаціями на некомерційній основі;
- формування еліти, сприяння розвитку громадянської свідомості [3, с. 98].

Основні завдання та характер діяльності недержавних організацій спрямовані на розвиток громадянського суспільства: зміцнення його матеріально-ресурсної основи та формування ідеологічної бази громадянського суспільства - виховання почуття власної відповідальності за вирішення суспільних проблем, розуміння свого місця і ролі в суспільних процесах тощо.

Функціонування НДО порушує державну монополію на політичну творчість і політичну інформацію, активізує змагання та конкуренцію на ринку ідей. Завдяки діяльності недержавних організацій суспільство стає більш відкритим, а

діяльність урядових структур – більш прозорою, виникає купа механізмів для покращення легітимності державно-політичних та міждержавних рішень, та контролю за їх реалізацією.

Двома найбільшими недержавними організаціями, які займаються підтримкою культурних ініціатив в Україні є Український культурний фонд та Український інститут.

Український культурний фонд був створений у 2017 році після прийняття «Закону про Український культурний фонд». Він найбільшою державною установою, яка виділяє грантове фінансування в галузі мистецтва та культури, тим самим реалізуючи широкий спектр програм. Фонд підтримав низку знакових культурних заходів, розвиток туризму, дослідження місцевої історії, розробку культурних стратегій регіонів та міст, які допомогли зміцнити спільний культурний простір; профінансував низку культурно-освітніх проєктів, секторальних галузевих аналітичних досліджень, підтримав інституційний потенціал стартапів у сфері культурних індустрій, сприяв розвитку інклюзії через мистецтво та інше. Лише за два роки своєї діяльності він профінансував понад 700 проєктів у всіх 24 регіонах України. До діяльності були залучені близько 500 галузевих експертів, як із громадянського суспільства, так і з кола представників місцевого самоврядування та академічної спільноти. Вони провели оцінку заявок та зміцнили статус УКФ як мосту між державою та ККІ. З метою мінімізації конфлікту інтересів серед експертів та економії часу УКФ запровадив часткову автоматизовану обробку заявок. В умовах нестабільності, яка супроводжувала діяльність МКІП, УКФ розглядається креативною спільнотою як острів стабільності та головна опора національної екосистеми культури.

Український інститут розпочав свою роботу у 2017 році відповідно до указу Кабінету Міністрів України з метою сприяння покращення розуміння та гідного ставленню до України та створювати можливості для взаємодії українців зі світом». Інститут сприяв представленню українського мистецтва на міжнародних платформах, розвинув потенціал місцевого креативного сектору завдяки міжнародній співпраці, а також підтримав вивчення та викладання української мови по всьому світу. Значна частина діяльності УІ у 2019 році була пов'язана з «Двостороннім роком культури Україна-Австрія 2019» і включала резонансні спільні проєкти з австрійськими музеями та університетами та виставки і фестивалі мистецтв, що супроводжувалися кампанією в австрійських ЗМІ. Загалом, 2019 року УІ реалізував 84 проєкти у 12 країнах.

Таким чином, недержавні громадські організації відіграють стратегічно важливу роль у формуванні сучасного громадянського суспільства в Україні, становленні демократії, захисті прав і свобод громадян, вивчаючи й висвітлюючи суспільні потреби, пропонуючи державним інститутам нові ідеї та варіанти дій.

2.3 Оцінка ефективності та досягнень впроваджених інституційних стратегій у контексті ідеї сталого миру у просуванні заходу.

Оцінка результатів заходу «Культурна промоція» передбачає аналіз не лише організаційного аспекту його створення та реалізації, а і його впливу на учасників. Перш за все, необхідно оцінити ефективність заходу – відповідність мети та цілям, які ставились на етапі створення. Здійснити оцінку можна розглядаючи такі фактори як: якість презентації, інтерактивів, популяризація заходу та залученість учасників.

Окрім цього, слід дослідити, як саме здобута інформація вплинула на усвідомлення та підтримку ідей сталого миру серед учасників. Проаналізувати

вплив отриманої інформації можна здійснити за допомогою отриманих відповідей учасників під час заходу.

Сам захід «Культурна промоція» є продовженням заходу «Маніфест сталого миру. Світ після нашої перемоги» від громадської організації «ОПОРА» та Міжнародного фонду «Відродження». Під час проведення маніфесту було виявлено, що громадськість зацікавлена у поглядах авторів маніфесту, але через особисті причини чи безпекову ситуацію у багатьох учасників не вийшло долучитися до заходу. Тому захід «Культурна промоція» був проведений у форматі онлайн-конференції.

Значна кількість учасників, а саме 36 учасників, свідчить про те, що така залученість учасників відображає інтерес та важливість піднятої теми – ідеї сталого миру, популяризація та збереження культурної спадщини України.

Захід «Культурна промоція» виявив значний вплив на усвідомлення та розуміння теми ідеї сталого миру серед учасників завдяки використанню змішаного подання інформації. Ці формати охоплювали широкий спектр від візуальних матеріалів до інтерактивних сесій на платформі Zoom, що дозволило учасникам активно приймати участь в обговоренні та аналізу поданої інформації.

По-перше, використання візуальних матеріалів, таких як презентація створена на платформі Canva, дозволило зобразити проблематику сталого миру і донести інформацію доступно. Такий формат подачі інформації сприяв полегшенню сприйняттю почутої інформації за допомогою зорового та слухового сприйняття.

По-друге, проведення інтерактивних сесій, а саме дискусійні групи, стимулювало активну участь учасників у процес обговорення і в аналізі проблем сталого миру та популяризації та збереження культурної спадщини.

Під час проведення інтерактивних сесій було обговорено основні аспекти маніфесту сталого миру, пропозиції щодо популяризації та збереженні

культурної спадщини. Було зібрано усього 40 відповідей, які учасники писали на інтерактивній дошці під час сесії.

Відповіді учасників заходу свідчать про значний позитивний вплив на соціальну згуртованість. Неодноразово було відзначено саме важливість впливу і підтримки державних інституційних програм на культуру і питання сталого миру в Україні. Більшість учасників вважають, що участь у таких заходах сприяє розумінню та повазі до інших культур, зменшує упередження та стереотипи та підвищує почуття спільності та приналежності.

Учасники заходу підтверджують, що соціально-культурні заходи, підтримувані урядами та неурядовими організаціями, дійсно сприяють зниженню соціальної напруженості та конфліктів. Наголошуючи на важливості таких заходів для формування позитивного іміджу України на міжнародній арені та зміцнення її культурної дипломатії та її популярності. Зокрема, значне збільшення кількості культурних заходів, збільшення фінансування та розширення аудиторії є позитивним знаком. Однак для забезпечення стійкості цих результатів необхідний подальший моніторинг та оцінка.

Одним з основних викликів для розвитку культури та питання сталого миру є нестабільність фінансування соціально-культурних проєктів. Питання розробки довгострокової фінансової стратегії та залучення додаткових джерел фінансування, таких як приватні інвестиції та міжнародні гранти є важливим та суттєвим для розвитку питання сталого миру та культурного розвитку України.

Інша проблема - недостатня обізнаність населення про соціально-культурні заходи. Важливо посилити інформаційні кампанії з використанням сучасних засобів масової інформації та соціальних мереж, щоб залучити більше глядачів. Найбільш показовою було зібрана статистика у березні 2021 року. Агентство Info sapiens провело велике опитування індексу медіаграмотності українців. Результати показали, що 15% українців мали низьку медіаграмотність, 3 з 1 нижче середнього (33%), 44% аудиторії мали медіаграмотність вище

середнього і тільки 8% мали високу медіаграмотність. Молоді люди у віці 18-25 (зокрема, можливості передових цифрових тих, хто має), з високою медіаграмотності і у віці 56-65 серед літніх людей з низьким медіа-грамотність, досить передбачувано. Низька медіаграмотність населення посилює оперативний та інформаційний вплив окупаційних сил і викликає сепаратистські настрої декомунізації серед населення певних регіонів.

Коли окупаційний режим окупаційної влади в останні роки проводить цілеспрямовану політику, спрямовану на знищення національної та громадянської ідентичності України, особливо дітей та молоді, за допомогою формальної та неформальної освіти, необхідно розробити заходи та сучасні методи захисту національної та громадянської ідентичності України. Крім того, має бути забезпечений стабільний зв'язок з населенням, яке проживає на тимчасово окупованих територіях. Такі дії і заходи повинні бути спрямовані на знищення забобонів і стереотипів, зміцнення довіри до українського населення на контрольованих і тимчасово окупованих територіях, а також на розкриття пропаганди держави-агресора.

Однією з важливих пропозицій є розвиток співпраці між різними секторами, включаючи державні установи, громадські організації, неурядові організації та навчальні заклади. Це створює більш комплексний підхід до розвитку соціально-культурних подій. Вирішення цих проблем може бути досягнуто шляхом модернізації мережі установ у сфері утвердження національної та громадянської ідентичності зокрема, створити єдину систему установ для координації діяльності у цій сфері, підготовки населення до захисту України та соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та цивільного населення, які потребують психологічного та фізичного оздоровлення.

Якщо аналізувати більш ширше захід, то можна це здійснити за допомогою SWOT-аналізу.

Сильні сторони:

- Креативність. Під час проведення заходу було використано різноманітні формати та підходи просування заходу;
- Використання цифрових технологій. Онлайн-платформ Zoom допомогла залучити більшу кількість учасників, зменшуючи ризики безпекової ситуації та збільшуючи комфорт і ефективність комунікації;

Слабкі сторони:

- Технічні проблеми. Непередбачувані відключення світла, нестабільність зв'язку, які можуть виникати під час проведення заходу у майбутньому;
- Відсутність живого спілкування. Онлайн-формат проведення заходу не дозволяє створити емоційний зв'язок з учасниками;

Можливості:

- Різноманітність форматів. Оскільки технології з кожним днем розвиваються, то у подальшому проведенні заходу можна застосовувати інші платформи та інтерактиви;
- Співпраця з громадськими діячами, організаціями та владою. Оскільки тема ідей сталого миру, популяризації та збереження культурної спадщини є досить актуальною, то у майбутньому для більшої залученості учасників можна співпрацювати з місцевою владою та органами самоуправління;
- Гнучкість формату. Дає можливість адаптуватись до будь-яких форматів заходу і дозволяє створювати інновації задля закриття потреб учасників.

Загрози:

- Кібербезпека. Якщо захід набере великого розголосу та популярності, то є ризики кібератак на онлайн-платформу заходу, що може зруйнувати репутації та розповсюдити конфіденційну інформацію;
- Інтерес. Недостатність різноманітного формату або низький рівень взаємодії з цільовою аудиторією може призвести до втрати інтересу та зменшення учасників заходу;

- Різноманітність заходів. Через велику кількість заходів та недостатнє просування реклами щодо проведення інформації цільова аудиторія може не дізнатись про існуючий захід.

Отже, оцінка результатів заходу «Культурна промоція» показує зацікавленість даної теми. Широкий спектр використаних форматів та інноваційних підходів дозволив досягти активної взаємодії з учасниками та сприяти усвідомленню ідей сталого миру. Незважаючи на технічні та організаційні виклики, захід пройшов добре, але є над чим працювати далі.

ВИСНОВКИ

Отже, у цій дипломній роботі ми детально розглянули інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності як інструмент реалізації ідеї сталого миру в Україні і що ця тема є досить актуальною на сьогоднішній день не тільки для України, а й для всього світу.

Ідеї сталого миру почали вивчати ще з ХХ століття, але людство увесь час мріяла досягти цієї мети. Досліджувалось і досліджується зараз це питання багатьма людьми та міжнародними організаціями, такими як Організація Об'єднаних Нація. У своїх резолюціях вони підкреслюють, що аби досягти сталий мир, то кожна країна повинна стати миротворчою та дотримуватись міжнародного гуманітарного права.

Для України ідеї сталого миру є досить актуальною темою через російське вторгнення на суверенну державу, тому автори маніфесту сталого миру об'єднали свої зусилля аби написати «Світ після нашої перемоги». Опублікувати та розповсюдити цей документ їм допомогли громадська організація «ОПОРА» та Міжнародний фонд «Відродження». З цим документи провели тур по містах України аби популяризувати цей документ серед усіх охочих, бо доля кожного з нас лежить в наших руках. За думкою авторів, то ті ідеї, які вони прописали в документі унеможливить наступну агресію та забезпечить сталий мир в усьому світі.

Культура як м'яка сила миру є одним з ключових аспектів у міжнародних відносинах. М'яка сила – це насамперед вміння впливати на інших завдяки своїй культурі, політичних цінностях та нормам моралі, а не через примусові дії. Культура є важливою частиною механізму м'якої сили, оскільки вона допомагає досягти взаєморозуміння з іншими та створює позитивний імідж. На фоні повномасштабної війни можна прослідкувати те, як за допомогою культури країна агресор впливає на своє та українське населення поширюючи свої наративи про «руській мір». Тому варто продовжувати популяризувати

українську культуру, аби знищити усі наявні стереотипи, наприклад такі як «братські народи» та сприяти їй збереженню.

Захід «Культурна промоція» є продовженням заходу «Маніфест сталого миру. Світ після нашої перемоги». На етапі планування заходу було вирішено, що його необхідно проводити в онлайн-форматі. Дане рішення зумовлено через два фактори, а саме через безпекову ситуацію в країні більшість людей не відвідує заходи у цілях збереження свого життя та через брак часу через роботу, навчання тощо. Завдяки такому формату у цільовій аудиторії є можливість доєднатись до заходу з безпечного та комфортного для себе місця та матиме змогу встигнути зробити усе, що планувала. Для популяризації заходу було вирішено розповсюджувати афішу через соціальні мережі, оскільки переважно комунікація спільнот відбувається саме там. Онлайн-формат заходу має свою специфіку, оскільки під час його проведення треба максимально заохотити учасників активно приймати участь у заході. Тому учасники під час заходу мали можливість вільно висловлювати свої думки на інтерактивній дошці, яка вбудована у платформу Zoom.

Інституційні стратегії розвитку культури та соціокультурної діяльності відіграють важливу роль в реалізації сталого миру в Україні та й в усьому світі. Оскільки культура допомагає підвищити рівень толерантності, вирішувати конфлікти та знайти взаєморозуміння на міжнаціональному рівнях. Утворення міжнародних організацій, громадських організацій за підтримки влади, культурних та освітніх програм сприятимуть майбутній співпраці та налагодженню взаємовідносин між країнами. Соціокультурна діяльність сприяє миротворчого суспільства та його виховання, запобіганню й розв'язання конфліктів за допомогою дипломатичних шляхів. Задля ефективності інституційних стратегій розвитку культури та соціокультурної діяльності необхідно залучати кожен верству населення, аби в кожного було відчуття відповідальності та приналежності. Бо такий метод допомагає мінімізувати й запобігти конфліктів.

Проаналізувавши захід «Культурна промоція» було з'ясовано, що він є досить актуальним на сьогоднішній день. Завдяки такому формату вийшло залучити більше цільової аудиторії та збільшити вплив на свідомість громадськості. Задля більшого залучення учасників на захід у майбутньому, необхідно розширити географію розповсюдження афіш. Розширення географії дозволить не лише мешканцям Сум долучитись до заходу, а й з інших міст і сіл. Також для подальшого розвитку треба створити сторінку в соціальних мережах, аби розповсюджувати інформацію про маніфест та підтримувати комунікацію з цільовою аудиторією на постійній основі. Оскільки новітні технології розвиваються з кожним днем, то у наступні рази можна використовувати і інші сервіси для різноманітності та більшої зацікавленості учасниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Щербина-Яковлева О. Ю. Менеджмент соціокультурної діяльності як напрям наукового та технологічного знання. *SumDU Repository: Home*. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/70846/1/Shcherbyna-Yakovleva_Menedzhment.pdf;jsessionid=EDFC2A9694F707AD39BF74DF7F9CB314 (дата звернення: 19.03.2024).
2. Щербина-Яковлева О. Ю. Світогляд.Філософія.Релігія. *SumDU Repository: Home*. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/65820/1/Scherbina_Yakovleva_socio_cultural_activity.pdf (дата звернення: 20.03.2024).
3. Хмара М., Пилипенко Б. Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій. *Про журнал*. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/6_2020/5.pdf (дата звернення: 25.03.2024).
4. Химинець В., Цімболинець Г. Історико-культурна спадщина як чинник стимулювання економічного розвитку регіону. *Журнал «Регіональна економіка»*. URL: https://re.gov.ua/re202003/re202003_057_KhymynetsVV,TsimbolynetsHI.pdf (дата звернення: 27.03.2024).
5. Мартишин Я., Костюченко О. Проектний менеджмент як стратегічний інструмент розвитку соціокультурної сфери. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 4. С. 87–88.
6. Maksymovska N. O. Management of creative technologies in the sociocultural field. *Culture of Ukraine*. 2022. No. 75. P. 30–35. URL: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.075.04> (date of access: 11.06.2024).
7. Садчикова І., Коваль М. Інфраструктура регіонів України. Пріоритети модернізації. Київ : Фонд ім. Фрідріха Еберта, 2017. 108 с.
8. Fisher, R. (1994). Introduction to the Position of Independent or Quasi Independent Agencies & Foundations in Cultural Sector in Britain. *A Report to the CIRCLE Round Table*. London: Britain Publishers, 21-58.
9. Hrushyna, A. I. (2018). Osoblyvosti orhanizatsiyi systemy menedzhmentu sfery kultury ta mystetstv [Features of organization of the system of management of the sphere of culture and arts]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Seriya: Menedzhment sotsiokulturnoyi diyalnosti [Bulletin of the Kiev National University of Culture and Arts. Series in Management of Socio-Cultural Activities], 1*, 53-63 (in Ukr.).
10. Skrypchuk, H. V. (2012). Ohliad stanu kulturno-mystetskoï sfery Ukrainy na chas stanovlennia derzhavnoi nezalezhnosti (1991) [Review of the state of

- cultural sphere in Ukraine during the formation of the state independence (1991)]. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury [Bulletin of the Kharkiv State Academy of Culture]*, 36, 12-21 (in Ukr.).
11. Веремієнко Т. Соціокультурні критерії концепцій економічного розвитку. *Ефективна економіка*. 2012. № 5.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1349> (дата звернення: 02.04.2024).
  12. Авторський колектив. Маніфест сталого миру. *ZAXID.NET*.
URL: https://zaxid.net/manifest_stalogo_miru_n1558465 (дата звернення: 10.04.2024).
  13. Get Smart. *Foreign Affairs*.
URL: <http://www.foreignaffairs.com/articles/65163/joseph-s-nye-jr/get-smart> (date of access: 29.03.2024).
  14. Joseph Nye, Soft Power, foreign policy, international diplomacy, war on terror. *Futurecasts*. URL: <http://www.futurecasts.com/book%20review%206-4.htm> (date of access: 02.04.2024).
  15. Reflections on the Meaning of “Sustaining Peace” - World. *ReliefWeb*.
URL: <https://reliefweb.int/report/world/reflections-meaning-sustaining-peace> (date of access: 11.04.2024).
  16. Denysenko N., Shchirytsia T. ACTUALIZATION OF THE CONCEPT OF ETERNAL PEACE IN THE CONTEXT OF CIVILIZATIONAL DEVELOPMENT OF MANKIND IN CONDITIONS OF WAR. *Visnyk of the Lviv University*. 2022. No. 45. P. 30–40.
URL: <https://doi.org/10.30970/ppp.2022.45.3> (date of access: 11.04.2024).
  17. Гусев В. І. Кант: філософське обґрунтування ідеї миру. *Наукові записки*. 2000. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d297d4b-17f2-4023-ba44-a037e53d6eab/content> (дата звернення: 30.03.2024).
  18. Андрущенко В. Фрідріх Вільгельм Йозеф Шеллінг - Дух Абсолюту. *Віртуальна читальня освітніх матеріалів*.
URL: <https://subjectum.eu/philosophy/philosofi/56.html> (дата звернення: 10.04.2024).
  19. Литвиненко Л. Ю., "Сталість та мир: Сучасні підходи", Одеса, 2018.
  20. Rist, G., "The History of Development: From Western Origins to Global Faith", London: Zed Books, 2019.
  21. Sachs, J. D., "The Age of Sustainable Development", New York: Columbia University Press, 2021.
  22. Sen, A., "Development as Freedom", New York: Anchor Books, 2018.

23. Wallensteen, P., "Understanding Conflict Resolution", London: SAGE Publications, 2020.
24. Galtung, J., "Peace by Peaceful Means: Peace and Conflict, Development and Civilization", London: SAGE Publications, 2017.
25. Lederach, J. P., "The Little Book of Conflict Transformation", Intercourse: Good Books, 2018.

ДОДАТОК А

КВІТНЯ

27
2024**КУЛЬТУРНА
ПРОМОЦІЯ**

**ЧАС: 11:00
МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ:
ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА
ZOOM**

ДОДАТОК Б

Маніфест сталого миру

Світ після нашої перемоги

